

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PNK.I.0911/401/09 WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

z dnia 3 listopada 2009 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 214, poz. 1806, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218),

stwierdzam nieważność:

- uchwały Nr XXVII/194/09 Rady Gminy Zapolice z dnia 30 września 2009 r. w sprawie ustalenia opłat za świadczenia przedszkola publicznego prowadzonego przez Gminę Zapolice.

Uzasadnienie

Rada Gminy Zapolice uchwałą Nr XXVII/194/09 z dnia 30 września 2009 r. ustaliła opłaty za świadczenia przedszkola prowadzonego przez Gminę Zapolice.

W § 1 ust. 1 pkt 1 ww. uchwały, została określona miesięczna opłata stała w kwocie 70 zł od każdego dziecka zamieszkującego w obszarze Gminy Zapolice, za pobyt dziecka w przedszkolu ponad czas przeznaczony na realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego.

Powyższe postanowienia podjęte zostały z istotnym naruszeniem prawa, a w szczególności z przepisem art. 14 ust. 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. Nr 153, poz. 1270, z późn. zm.).

Zapis § 1 ust. 1 pkt 1 ww. uchwały, w wyniku którego Rada ustaliła opłatę za świadczenia przedszkoli publicznych wykraczającą poza podstawę programową, w postaci „opłaty stałej” oraz bez wskazania jakie świadczenia składają się na tą kwotę, oraz jaki jest koszt poszczególnych świadczeń, pozostaje w sprzeczności z art. 14 ust. 5 ustawy o systemie oświaty, zgodnie z którym rada gminy ustala opłaty za świadczenia prowadzonych przez gminę przedszkoli publicznych. Oznacza to, że zawarta delegacja ustawowa dla Rady, upoważnia ją do ustalenia opłat za konkretne, indywidualnie wskazane świadczenia, które przekraczają podstawę programową. Sposób ustalenia opłaty powinien ponadto być przekonujący, oparty na kalkulacji ekonomicznej, a argumentacja ustalonej opłaty powinna być racjonalna i należyście uzasadniona. Należy również stwierdzić, iż żaden z przepisów ustawy o systemie oświaty, ani aktów wykonawczych wydanych na tej podstawie, nie zawiera pojęcia „opłaty stałej”. Dlatego też ustawodawca nie przewidział dla Rady prawa do ustalenia opłaty za korzystanie z przedszkoli w formie opłaty stałej. Stanowisko takie podzielił również Naczelny Sąd Administracyjny, w wyroku z 11 września 2003 r., sygn. akt II SA/Wr 1250/03 oraz Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu w wyroku z 30 maja 2007 r., sygn. akt IV SA/Wr 122/2007.

Zdaniem organu nadzoru, również § 2 ust. 4 ww. uchwały, zgodnie z którym nieobecność dziecka w przedszkolu nie zwalnia od obowiązku uiszczania opłaty stałej, jest sprzeczny z art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, na mocy którego wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne (ust. 1). Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny (ust. 2). Oznacza, że brak możliwości zwrotu takiej opłaty w niewątpliwym sposób dyskryminuje rodziców dzieci, którzy zobowiązani są ponosić opłaty w sytuacji, gdy dziecko nie uczestniczy w zajęciach, np. z powodu choroby. Brak świadczenia ze strony gminy (przedszkola) i pobieranie od rodziców nieobecnych dzieci, narusza zdaniem organu nadzoru również zasadę ekwiwalentności świadczeń.

W § 1 ust. 1 pkt 2, Rada ustaliła opłatę wyżywieniową dziecka, w wysokości określonej w uchwale. Ustalenie opłaty wyżywieniowej w treści uchwały, narusza art. 67a ust. 3 ustawy o systemie oświaty, zgodnie z którym warunki korzystania ze stołówki szkolnej, w tym wysokość opłat za posiłki, ustala dyrektor szkoły w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę. W świetle art. 5c pkt 3 ww. ustawy, zadania i kompetencje organu prowadzącego określone w art. 67a ust. 3 ustawy o systemie oświaty, wykonuje odpowiednio: wójt (burmistrz, prezydent miasta). Natomiast zgodnie z art. 3 pkt 1 przedmiotowej ustawy, ilekroć w dalszych przepisach jest mowa bez bliższego określenia o szkole – należy przez to rozumieć także przedszkole. Oznacza to, że w tak obowiązującym stanie prawnym, Rada nie posiada jakichkolwiek kompetencji do ustalenia opłat za wyżywienie dzieci w przedszkolu, ponieważ z mocy ustawy jest to uprawnienie dyrektora

przedszkola, który powinien ustalić te opłatę w porozumieniu z wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta).

Na skutek wszczętego zawiadomienia, Przewodniczący Rady Gminy Zapolice wyjaśnił, iż kwestionowana uchwała została powzięta zgodnie z obowiązującym prawem, ponieważ określona opłata pobierana jest za świadczenia przekraczające czas przeznaczony na realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego. Natomiast w kwestii użycia w treści uchwały sformułowania: „opłata stała”, Przewodniczący wyjaśnił, iż powyższe określenie zostało użyte w sposób przemyślany dla odróżnienia od opłat zmiennych takich jak, np. opłata za wyżywienie. Zdaniem Wojewody powyższe wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie, stosownie do art. 5 ust. 5 ustawy o systemie oświaty, zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli należy do zadań własnych gminy. Środki na realizację zadań oświatowych, w których mieści się prowadzenie przedszkoli, zagwarantowane są w dochodach danej jednostki samorządu terytorialnego. Powyższe środki są przeznaczane między innymi na wynagrodzenia nauczycieli, czy też utrzymanie w należytym stanie placówek oświatowych. Oznacza to, że opłata za świadczenia przedszkola prowadzonego przez gminę, przekraczająca podstawę programową nauczania przedszkolnego, powinna określać opłaty za indywidualnie wskazane świadczenia prowadzonych przez gminę przedszkoli publicznych, przekraczające podstawę programową.

W świetle powyższego, wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego jest uzasadnione i należy orzec jak na wstępie.

Rozstrzygnięcie nadzorcze może zostać zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi (90 – 434 Łódź, ul. Piotrkowska 135) za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia. Skargę wnosi się w dwóch egzemplarzach.

Wojewoda Łódzki:
Jolanta Chełmińska

Otrzymują:
Wójt Gminy Zapolice.